

တရားရုံးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး၊
တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသောဦးထွန်းရှင်နှင့်ဦးချစ်လွင်တို့၏ရှေ့တွင်

ဒေါ်ခင်လေးပါ ၊

နှင့်

ဦးပါ ပါ ။ *

(ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မြမြဝင်း၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ)

တရားလိုတို့က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို ၎င်းတို့မိသားစုဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ တရားပြိုင်သည် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းတွင် အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိကြောင်း အဆိုပြု၍ လက်ရောက်ရလို့မူစွဲဆိုသည်။ အမှုတွင်အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဘက်အငြင်းပွားလျက်ရှိရာ သက်သေခံချက်များ ရယူခြင်းမရှိသေးပါဘဲ လျက် အဆိုအချေသက်သက်ဖြင့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းရှိ မရှိ။ အထူးခုံရုံးက အမှုအရည်အသွေးအရ သုံးသပ်ချက်သည် အမှုသည်များအပေါ် အတည်ဖြစ် မဖြစ်။ အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်သည် မီးသေဆုံးဖြတ်ချက်ဟုတ် မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုတွင် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဘက်အငြင်းပွားလျက်ရှိရာတွင် အမှုစစ်ဆေးပြီး သက်သေခံချက်များ ရယူခြင်းမရှိသေးပါဘဲလျက် အဆိုအချေသက်သက်ဖြင့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာကို တရားရုံးချုပ်က အဆုံးအဖြတ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ မှန်ကန်ခြင်းမရှိပေ။

ယခုအမှုတွင် မူလရုံးတရားလိုတို့က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို ၎င်းတို့မိသားစုဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ မူလရုံးတရားပြိုင်ဒေါ်မြမြဝင်းသည် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းတွင် အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိကြောင်း

* ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးအယူခံမှုအမှတ် ၂၁
+ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၃၈၇ တွင်ချမှတ်ထားသော
၁၅-၁၂-၂၀၀၂ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကိုအယူခံမှု။

၂၀၂
ဒေါ်ခင်လေး
ပါ ၂
နှင့်
ဦးပါ ပါ ၅

ဖော်ပြ၍ မူလရုံးတရားလိုတို့က အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်းနှင့် လက်
ရောက်ရလိုကြောင်း အဆိုပြုစွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မူလရုံးတရားလိုများစွဲဆိုသော အမှုသည် ပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိ
၎င်းတို့တင်သွင်းသော အဆိုလွှာအပေါ်တွင် မူတည်စိစစ်ရသည်။ အမှုတစ်
မူကို တရားလိုစွဲဆိုသော ပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုနိုင်ခြင်းရှိ မရှိမှာ အဆိုအချေ
တို့အရ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ပြဿနာဖြစ်သည်။ သက်သေခံချက်ရယူပြီးမှ ဆုံး
ဖြတ်ရမည့်ပြဿနာ မဟုတ်ပေ။ ဒေါ်ဌေးဌေးရင်ပါ ၂ နှင့် ဦးကျော်လောပါ
၃ အမှု^(၃) တွင်ကြည့်ပါ။ အမှုပုံစံမှန် မမှန် စိစစ်ရာတွင် တရားလို၏
အဆိုလွှာတွင် အဆိုပြုထားသည့်အချက်များကို စွဲဆိုသည့်အမှု အမျိုးအစား
အလိုက် ညီညွတ်ပြည့်စုံရန်လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ
စိစစ်ရသည်။ ထိုသို့ စိစစ်ရာတွင်၌ ဝန်ခံထားသည့်အချက်များကိုလည်း
ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ဒေါ်ခင်မြင့် နှင့် ဒေါ်မြင့်မြင့်ပါ ၇ အမှု^(၄)
ကိုကြည့်ပါ။

မူလရုံး တရားလို၊ တရားပြိုင်များသည် စွန့်နီအစ္စလာမ်ဘာသာ
ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် စွန့်နီအစ္စလာမ်ဘာသာဝင်
များ အမွေဆက်ခံခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ (ဟာနာဖီဥပဒေ) နှင့်သက်ဆိုင်
သည်။

မူလရုံးတရားလိုတို့၏ အဆိုလွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့်အချက်များ
မှန်ကန်ပါက မူလရုံးတရားလိုတို့သည် အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ အချင်း
ဖြစ်ဥပစာကို အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းတရားရုံးနှင့်
တရားရုံးချုပ်တို့က မူလရုံးတရားလိုနှင့် တရားပြိုင်တို့သည် အမွေဆိုင်
အချင်းချင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ခြင်းမှာ အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ သုံး
သပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ မူလရုံးတရားလိုတို့၏ အဆိုလွှာပါ အဆို
ပြုချက်များမှန် မမှန်မှာ နှစ်ဘက်တင်ပြသည့် သက်သေခံ အထောက်
အထားများကို စိစစ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ အထူးခုံရုံးသည် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုရန်
သင့် မသင့်ကိုကြားနာသည့်ရုံးဖြစ်သည်။ နှစ်ဘက်ကြားနာပြီးနောက်
အရေးယူလောက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် အထူး
ခုံရုံးသည် မည်သည့်ပြဿနာအတွက် ကြားနာရန် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြု

(၃) ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၂၇
(၄) ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၅

ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်ရသည်။ အရေးယူလောက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိကြောင်း အထူးခုံရုံးက တွေ့ရှိလျှင် အထွေထွေလျှောက်ထားမှုကို ပယ်မည်ဖြစ်သည်။

အထူးခုံရုံးသည် အယူခံရုံးအဖြစ် ကြားနာသည့်ရုံးမဟုတ်သဖြင့် အထူးခုံရုံးက အမှုအရည်အသွေးအပေါ် သုံးသပ်ချက်သည် အမှုသည်များ အပေါ် အတည်မဖြစ်သဖြင့် အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မီးသေဆုံးဖြတ်ချက်မဟုတ်ချေ။

- အယူခံတရားလိုအတွက် - ဦးကျော်ငြိမ်း
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)
- အယူခံတရားပြိုင်အတွက် - ဦးနေဝင်း
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

ဧရာဝတီတိုင်းတရားရုံး၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၇ တွင် အယူခံတရားလို ဒေါ်ခင်လေးပါ ၂ ဦးက ဒေါ်မြမြဝင်းအပေါ် အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာပေးစေလိုမှုနှင့် လက်ရောက် ရလိုမှုစွဲဆိုသည်။ အမှုအတောအတွင်း မူလရုံးတရားပြိုင် ဒေါ်မြမြဝင်း ကွယ်လွန်၍ အယူခံတရားပြိုင် ဦးပါ ပါ ၅ ဦးတို့အား ဒေါ်မြမြဝင်း၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ တိုင်းတရားရုံးက အမှု ပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိ ပဏာမငြင်းချက်ကို ထုတ်နှုတ်ကြားနာပြီးနောက် ဤအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်း ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်၍ အယူခံ တရားလိုတို့၏ အဆိုလွှာကို ပယ်ပစ်သည်။ တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို အယူခံတရားလိုများက မကျေနပ်၍ တရားရုံးချုပ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၃၈၇/၂၀၀၁ တွင်အယူခံဝင်ရောက်သော်လည်း မအောင်မြင်ပေ။ တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ ပြန်လည်စစ်ဆေးပေးရန် အယူခံ တရားလို ဒေါ်ခင်လေးပါ ၂ ဦးတို့က လျှောက်ထားသဖြင့် တရားရုံးချုပ် အထူးခုံရုံးက အောက်ပါပြဿနာကို အထူးအယူခံခုံရုံးဖြင့် ကြားနာရန် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်-

- (၁) အမှုတွင် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဘက်အငြင်းပွားလျက်ရှိရာ အမှုစစ်ဆေးပြီး သက်သေခံ ချက်များရယူခြင်း မရှိသေးပါဘဲလျက် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှု

၂၀၂
ဒေါ်ခင်လေး
ပါ ၂
နှင့်
ဦးပါ ပါ ၅

ပြဿနာကို တရားရုံးချုပ်က အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှန်ကန်မှုတခြင်းရှိ မရှိ၊

(၂) တရားရုံးချုပ်သည် အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိ အဆုံးအဖြတ် ပြုရာတွင် အမှုသည်များ၏ သက်ဆိုင်ရာမိသားစုဥပဒေနှင့် စီရင်ထုံးလမ်းညွှန်ချက်များကို စပ်ဟပ်၍ အဆုံးအဖြတ်ပြု ရန် လိုအပ်ခြင်းရှိ မရှိ။

ကွယ်လွန်သူ စွန်နီအစ္စလာမ်ဘာသာဝင် ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာ တို့သည် ဧရာဝတီတိုင်း၊ မြန်အောင်မြို့၊ ကျိုက္ကန်းရပ်ကွက်၊ အကွက်အမှတ် ၁၄၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၇၉၊ ဧရိယာ ၀. ၄၀၀ ဧကရှိ မြေကွက်နှင့် ယင်းမြေကွက် ပေါ်ရှိ အမှတ် ၂၅၊ ရုံးလမ်း၊ မြန်အောင်မြို့ဟု ခေါ်တွင်သည့်အိမ်တို့ကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် မူလပိုင်ရှင်များထံမှ ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုစဉ်က ခေတ်ကာလအခြေအနေနှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စရပ်များကြောင့် ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို၊ ဒေါ်မြမြဝင်း၊ ဒေါ်ခင်ခင်သောင်းတို့ကို အမည်ခံစေလျက် မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အမှတ် ၁၆/၆၄ ကိုချုပ်ဆိုခဲ့ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းတို့သည် အမည်ခံအမည်ငှားများသာဖြစ်ပြီး ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာတို့သာလျှင် ပိုင်ရှင်အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာတို့ ကွယ်လွန်သောအချိန်တွင် စွန်နီအစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ အဆိုပါအိမ်မြေအကျိုးခံစားခွင့်များကို သမီး ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို တစ်ဦးတည်းက အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်လာကြောင်း၊ ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညိုသည် ၂၄-၄-၉၃ နေ့တွင် ကွယ်လွန်ပြန်ရာ အိမ်မြေအကျိုးခံစားခွင့်အရပ်ရပ်သည် ၎င်း၏ဖခင်ဘက်မှတော်စပ်သော ဒေါ်ခင်သန်းမူ၏ ဦးလေးအရင်း ဦးမောင်မောင် (ဖခင်ဦးသောင်း၏ညီ) ထံသက်ဆင်းကြောင်း၊ ဦးမောင်မောင်ကွယ်လွန်သွားခဲ့၍ အစ္စလာမ်တရား ဥပဒေအရ ဦးမောင်မောင်၏အမွေကို တူမအရင်းများဖြစ်ကြသော ဒေါ်ခင်လေးတို့က အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ တရားပြိုင် ဒေါ်မြမြဝင်း သည် ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို၏ မိခင်ဘက်မှတော်စပ်သော တစ်ဝမ်းကွဲညီမဖြစ်ပြီး အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘဲ အချင်းဖြစ် ဥပစာ တွင် ကျူးကျော်နေထိုင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖော်ပြ၍ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင် ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာပေးရန်နှင့် လက်ရောက်ပေးအပ်ရန် မူလရုံး တရားလိုဒေါ်ခင်လေးတို့က အဆိုပြုစွဲဆိုသည်။

မူလရုံးတရားပြိုင် ဒေါ်မြမြဝင်းက အခြားအချက်များအပြင်

မူလရုံးတရားလိုများသည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို၏ ဖခင်ဘက်မှတော်စပ်သော တစ်ဝမ်းကွဲအစ်မများဖြစ်ကြပြီး တရားပြိုင် သည် မိခင်ဘက်မှတော်စပ်သော ညီမတစ်ဝမ်းကွဲဖြစ်ကြောင်း၊ အမွေဆိုင် အချင်းချင်းဖြစ်၍ ယခုအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်း၊ အချင်း ဖြစ်ပစ္စည်းမှာ ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာတို့ပိုင်ပစ္စည်းမဟုတ်သကဲ့သို့ သမီး ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို တစ်ဦးတည်းပိုင်ပစ္စည်းလည်း မဟုတ် ကြောင်း၊ ဒေါ်ခင်သန်းမူ၊ ဒေါ်မြမြဝင်းနှင့် ဒေါ်ခင်ခင်သောင်းတို့၏ ငွေဖြင့် ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်လာပြီး သက်ရှိထင်ရှားရှိသူ ဒေါ်မြမြဝင်း တစ်ဦးတည်းက သာ အမည်ပေါက်၍ ကိုယ်တိုင်အခွင့်အရေးအရ နေထိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ချေပသည်။

တိုင်းတရားရုံးက ဒေါ်ခင်သန်းမူ ကျန်ရစ်သောအမွေပစ္စည်းများ အပေါ်တွင် တရားလိုများသည် အမွေဆိုင်အချင်းချင်းဖြစ်သူ ဒေါ်မြမြဝင်း အပေါ် အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာပေးရန်နှင့် လက် ရောက်ရရန် စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်း၊ တရားလိုများ စွဲဆိုသောအမှုပုံစံ မှန်ကန် ခြင်းမရှိကြောင်း သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်သည်။

တရားရုံးချုပ်က တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို အတည် ပြုရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်ခဲ့သည်-

“ ထို့ကြောင့် ယခုအခြေအနေတွင် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းများ မှာ ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာပိုင်ပစ္စည်းဟု ပေါ်လွင်ခြင်းမရှိသေး သကဲ့သို့ သမီးဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို တစ်ဦး တည်းပိုင် ပစ္စည်းလည်း မဟုတ်ပေ။ ဒေါ်ခင်သန်းမူ၊ ဒေါ်မြမြဝင်း၊ ဒေါ်ခင်ခင်သောင်းပိုင်ငွေဖြင့် ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်လာခဲ့ပြီး ဒေါ်မြမြ ဝင်း တစ်ဦးတည်းသာ အမည်ပေါက်ပိုင်ဆိုင်ပြီး ကိုယ်တိုင်အခွင့် အရေးအရ နေထိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကွယ်လွန်သူ ဦးမောင်မောင် နှင့် ပတ်သက်ခြင်းမရှိပေ။ တစ်နည်းအားဖြင့် မြေအမည်ပေါက် ပိုင်ရှင် ဒေါ်မြမြဝင်း အသက်ရှင်နေသရွေ့ အချင်းဖြစ်မြေနှင့် အိမ်ဥပစာသည် အမွေပုံပစ္စည်းအဖြစ် မရောက်သေးကြောင်း မြင်သာသည်။

မူလရုံးတရားလိုတို့က အချင်းဖြစ်မြေနှင့် အဆောက်အအုံ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ ပိုင်ရှင်အစစ်အမှန်မှာ ဦးသောင်း၊ ဒေါ်အမာ ဖြစ်ပြီး ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ခ) ဒေါ်ညိုညို၊ ဒေါ်မြမြဝင်း၊ ဒေါ်ခင်ခင်

၂၀၀၂
ဒေါ်ခင်လေး
ပါ ၂
နှင့်
ဦးပါ ပါ ၅

သောင်းတို့မှာ အမည်ခံ အမည်ငှားသာဖြစ်ကြောင်း အဆိုပြု
သော်လည်း အထင်အရှားပေါ်လွင်မှု မရှိပေ။ အမည်ငှားလွဲ
ပြောင်းပေးခြင်းသည် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိကြောင်း
ဒေါ်ထွန်းပါ ၅ နှင့် ဒေါ်သိန်းရှင်အမှု^(၁)တွင်စီရင်ထုံးပြုထားသည်။

[ခွဲ၍ သုံးသပ်ရသော် ဒေါ်ခင်သန်းမူ ကျန်ရစ်ခဲ့သော အမွေ
ပစ္စည်းများအပေါ် ဒေါ်ခင်လေးတို့သည် အမွေဆိုင်အချင်းချင်း
ဖြစ်သူဒေါ်မြမြဝင်း (၄င်း၏တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်ဦးပါ ပါ ၅)
အပေါ် အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာပေးရန်
နှင့် လက်ရောက်ရလို့မူ မစွဲဆိုနိုင်ပေ။ ထိုနည်းတူ အချင်းဖြစ်မြေ
နှင့်အိမ်ဥပစာကို အမည်ပေါက်ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူ ဒေါ်မြမြဝင်း
(၄င်း၏တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ် ဦးပါ ပါ ၅) အပေါ် ဤပုံစံ
အတိုင်း စွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း မြင်သာသည်။ ”

အယူခံတရားလိုတို့၏ရှေ့နေက အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိ စိစစ်
ရန်မှာ တရားလို၏ အဆိုလွှာတွင် အဆိုပြုထားသည့်အချက်များကို စွဲဆို
သည့်အမှုအမျိုးအစားအလိုက် ညီညွတ်ပြည့်စုံရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ
နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ စိစစ်ရန်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့ စိစစ်ရာတွင် အဆိုလွှာဖော်ပြ
ချက်များသာမက ချေလွှာတွင် ဝန်ခံထားသောအချက်များကိုပါ ထည့်သွင်း
စဉ်းစားရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကိစ္စရပ်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေမှာ
မိသားစုဥပဒေ၊ သက်သေခံဥပဒေနှင့် လမ်းညွှန်စီရင်ထုံးများဖြစ်ကြောင်း၊
အမှုတွင် တရားလိုက အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို မိမိတို့သာ အမွေဆက်ခံပိုင်
ဆိုင်ကြောင်း အဆိုပြုသည်ကို တရားပြိုင်က ငြင်းဆို၍ မိမိအမည်ပေါက်
ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အဓိကထားငြင်းဆိုထုချေနေကြောင်း၊ ယင်းအချက်များမှာ
ကြောင်းခြင်းရာသက်သက်ဖြစ်ပြီး ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခြေ
အမြစ်မှစပြီး နှစ်ဘက်သက်သေခံချက်များ ရယူပြီးနောက်မှ အမည်ငှား
မည်ခံဟုတ် မဟုတ်ပြဿနာ၊ အမွေကြောင်းစီးဆင်းမှု၊ ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်
အနေအထားတို့နှင့် စပ်ဟပ်အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည့်ပြဿနာဖြစ်ကြောင်း၊
တရားရုံးချုပ်က ဒေါ်မြမြဝင်း တစ်ဦးတည်းသာ အမည်ပေါက်ကြောင်း၊
ကွယ်လွန်သူ ဦးမောင်မောင်နှင့် ပတ်သက်ခြင်းမရှိကြောင်း သုံးသပ်ခြင်းနှင့်
မူလရုံးနှင့် တရားရုံးချုပ်အနေနှင့် ဤအမှု ဤပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုခြင်းမပြု
နိုင်ကြောင်း မြင်သာသည်ဟု ကောက်ယူသုံးသပ်ခြင်းမှာ ဥပဒေအရ

(၁) ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ- ၁၄၉ (၁၅၇) (စုံညီ)

မှားယွင်းချွတ်ချော်ကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

အယူခံတရားပြိုင်တို့၏ရှေ့နေက တရားရုံးချုပ်၏ ပထမအယူခံမှု အမှတ် ၃၈၇/၂၀၀၁ တွင်အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိအဆုံးအဖြတ်ပြုရာ တွင် အမှုသည်များ၏ သက်ဆိုင်ရာမိသားစုဥပဒေ (အစ္စလာမ်မိသားစု ဥပဒေ) နှင့်စီရင်ထုံးလမ်းညွှန်ချက်များကို စပ်ဟပ်၍ အဆုံးအဖြတ်ပြုခဲ့ ကြောင်း၊ အမှုတစ်ခုကို တရားစွဲသောပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုနိုင်ခြင်းရှိ မရှိမှာ အဆိုအချေတို့အရ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ပြဿနာဖြစ်ကြောင်း၊ ဤအမှုတွင် အယူခံဟုလေးလို ဒေါ်ခင်လေးတို့က ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ကွယ်လွန်) ကျန်ရစ် သောအမွေပစ္စည်းအပေါ် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းမြွက်ဟကြေညာ၍ လက်ရောက် ရလို့မူ သက်သာခွင့်ကို တောင်းဆိုထားကြောင်း၊ ဒေါ်ခင်လေးနှင့် ဒေါ်ခင်သီတာသန်းတို့သည် ဒေါ်ခင်သန်းမူ၏ဖခင်ဘက်မှ ညီအစ်မ တစ်ဝမ်းကွဲများဖြစ်ကြပြီး အယူခံတရားပြိုင် ဒေါ်မြမြဝင်းမှ ဒေါ်ခင်သန်းမူ ၏မိခင်ဘက်မှ ညီအစ်မတစ်ဝမ်းကွဲများပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာပါဝန်ခံချက်အရ ပေါ်လွင်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အယူခံတရားလို အယူခံ တရားပြိုင်များအားလုံးမှာလည်း အစ္စလာမ်ဘာသာ ကိုးကွယ်ကြသူများဖြစ် ကြကြောင်း၊ အမွေဆိုင်တစ်ဦးသည် အမွေဆိုင်ပစ္စည်းကို အခြားအမွေဆိုင် တစ်ဦးထံမှ လက်ရောက်ရလို့မူစွဲဆိုခွင့် မရှိကြောင်း၊ အမွေပုံကို စီမံခန့်ခွဲ ပေးစေလိုမှုသာ စွဲဆိုနိုင်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးချုပ်က တရားမပထမ အယူခံမှုအမှတ် ၃၈၇/၂၀၀၁ တွင်ဒေါ်ခင်သန်းမူ (ကွယ်လွန်)၏ ကျန်ရစ် သောအမွေပစ္စည်းအပေါ် အယူခံတရားလိုတို့က အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင် ကြောင်းမြွက်ဟကြေညာ၍ လက်ရောက်ရလို့မူ တရားစွဲဆိုလျှောက်ထား ခြင်းသည် အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ စီရင်ထုံးလမ်း ညွှန်မှုအရသော်လည်းကောင်း မှားယွင်းလျက်ရှိကြောင်း၊ အယူခံတရားလို တို့နှင့် အယူခံတရားပြိုင်တို့သည် ယခုတစ်ကြိမ်သာ အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် ဆိုင်ပြိုင်အရေးဆိုခဲ့ကြ ပြောခဲ့ကြ သည်မဟုတ်ကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်လွှာ (အထူး) အမှုအမှတ် ၂၀၄/၂၀၀၀ တွင်အယူခံတရားလို ဒေါ်ခင်လေး၊ ဒေါ်ခင်သီတာသန်းတို့နှင့် အယူခံတရားပြိုင် ဒေါ်မြမြဝင်း အပါအဝင် ၃ ဦးအမှုတွင် ဒေါ်ခင်လေးနှင့် ဒေါ်ခင်သီတာသန်းတို့မှာ ကွယ်လွန်သူ မခင်သန်းမူ၏ ညီအစ်မဝမ်းကွဲဖြစ်ကြကြောင်း၊ အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းကို လက်ရှိထားသူ မူလတရားပြိုင်တို့မှာလည်း ကွယ်လွန်သူ အမေ

၂၀၀၂
ဒေါ်ခင်လေး
ပါ ၂
နှင့်
ဦးပါ ပါ ၅

ရှင်၏ညီအစ်မ တစ်ဝမ်းကွဲဖြစ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊ အမွေရှင်
မခင်သန်းမူ၏ အမွေကိုဆက်ခံရန် ပုံသေဆက်ခံသူများနှင့် အမွေကျန်
ဆက်ခံသူများ မကျန်ရှိသဖြင့် အစွလာမိမိသားစုဥပဒေအရ ဆွေမျိုးနီးစပ်
များက အမွေဆက်ခံရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ မူလမူတရားပြိုင်များနှင့် တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်လျှောက်ထားကြသူ ဒေါ်ခင်လေးတို့မှာ မခင်သန်းမူ၏
ဆွေမျိုးနီးစပ်အုပ်စုတူများဖြစ်၍ အမွေဆိုင်အချင်းချင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အမွေ
ဆိုင်ပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမွေဆိုင်တစ်ဦးက အခြားအမွေဆိုင်
တစ်ဦးအပေါ် ပစ္စည်းကို မိမိပိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာ၍ လက်ရောက်ရ
လိုမှု စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်းဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အယူခံ
တရားလိုတို့သည် အယူခံတရားပြိုင်အပေါ် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာ၍ လက်ရောက်ရလိုမှု စွဲဆို
ခွင့်မရှိကြောင်း၊ ယခင်တရားရုံးချုပ်က ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့်
စီရင်ချက်၊ ဒီကရီသည် ယင်းအမှု၌ အမှုသည်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သော
ဒေါ်ခင်လေး၊ ဒေါ်ခင်သီတာသန်းနှင့် ဒေါ်မြမြဝင်း (၄င်း၏တရားဝင်
ကိုယ်စားလှယ်ဦးပါ ပါ ၅ ဦး) တို့အကြားတွင် မီးသေဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်
ကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

ဘီနာမီ (ခ) အမည်ငှားဖြင့်ဝယ်ယူခြင်းဟုတ် မဟုတ်ဆိုသည့်
အချက်မှာ အကြောင်းခြင်းရာပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘီနာမီအမည်ငှားဟုတ်
မဟုတ်ဆိုသောအချက်ကို စိစစ်ရာတွင် အခြေခံရမည့်လမ်းညွှန်ချက်များ
မှာလည်း အကြောင်းခြင်းရာများပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းတစ်ခုကို
ဝယ်ယူရာ၌ အမည်ငှားဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းဟုတ် မဟုတ်ဆိုသောအချက်ကို
ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အမှုဖြစ်စဉ်အပေါ်၌ အခြေခံ၍ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်
သာဖြစ်သည်။ ဒေါ်အေးတင်ပါ ၂ နှင့် ဦးစေးဝှက် (ခ)ဦးစိန်တင်အမှု(၂)
တွင်ညွှန်ပြထားသည်။

အမှုတွင် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဘက်
အငြင်းပွားလျက်ရှိရာတွင် အမှုစစ်ဆေးပြီး သက်သေခံချက်များ ရယူခြင်း
မရှိသေးပါဘဲလျက် အဆိုအချေသက်သက်ဖြင့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာ
ကို တရားရုံးချုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ မှန်ကန်ခြင်းမရှိပေ။

ယခုအမှုတွင် မူလရုံးတရားလိုတို့က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို ၄င်းတို့
မိသားစုဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ မူလရုံး တရားပြိုင်

(၂) ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး (တရားရုံးချုပ်) စုံညီ၊ စာ-၈၀

ဒေါ်မြမြဝင်းသည် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းတွင် အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိကြောင်း ဖော်ပြ၍ မူလရုံးတရားလိုတို့က အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်းနှင့် လက် ရောက်ရလိုကြောင်း အဆိုပြုစွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မူလရုံးတရားလိုများ စွဲဆိုသောအမှုသည် ပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိ ၎င်းတို့တင်သွင်းသော အဆိုလွှာအပေါ်တွင် မူတည်စိစစ်ရမည်။ အမှု တစ်မှုကို တရားလိုစွဲဆိုသောပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုနိုင်ခြင်းရှိ မရှိမှာ အဆိုအချေ အရ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ပြဿနာဖြစ်သည်။ သက်သေခံချက်ရယူပြီးမှ ဆုံးဖြတ် ရမည့်ပြဿနာမဟုတ်ပေ။ ဒေါ်ဌေးဌေးရင်ပါ ၂ နှင့် ဦးကျော်ဇောပါ ၃ အမှု^(၃) တွင်ကြည့်ပါ။ အမှုပုံစံမှန် မမှန်စိစစ်ရာတွင် တရားလို၏ အဆိုလွှာ တွင် အဆိုပြုထားသည့်အချက်များကို စွဲဆိုသည့်အမှုအမျိုးအစားအလိုက် ညီညွတ်ပြည့်စုံရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ စိစစ်ရ သည်။ ထိုသို့ စိစစ်ရာတွင် ချေလွှာ၌ဝန်ခံထားသည့်အချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ဒေါ်ခင်မြင့် နှင့် ဒေါ်မြင့်မြင့်ပါ ၇ အမှု^(၄) ကိုကြည့်ပါ။

မူလရုံးတရားလို၊ တရားပြိုင်များသည် စွန့်အိအစွလာမ်ဘာသာဝင် များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် စွန့်အိအစွလာမ်ဘာသာဝင်များ အမွေဆက်ခံခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ (ဟာနာဖီဥပဒေ) နှင့်သက်ဆိုင်သည်။

မူလရုံးတရားလိုတို့၏ အဆိုလွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့်အချက်များ မှန်ကန်ပါက မူလရုံးတရားလိုတို့သည် အစွလာမ်တရားဥပဒေအရ အချင်း ဖြစ်ဥပစာကို အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းတရားရုံးနှင့် တရား ရုံးချုပ်တို့က မူလရုံးတရားလိုနှင့် တရားပြိုင်တို့သည် အမွေဆိုင်အချင်းချင်း ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ခြင်းမှာ အစွလာမ်တရားဥပဒေအရ သုံးသပ်ခြင်းဖြစ် သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ မူလရုံးတရားလိုတို့၏ အဆိုလွှာပါ အဆိုပြုချက်များ မှန် မမှန်မှာ နှစ်ဘက်တင်ပြသည့်သက်သေခံ အထောက်အထားများကို စိစစ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

တရားရုံးချုပ် ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၁၉၃/၉၉ တွင်ဦးမောင် မောင် ကွယ်လွန်သည့်အခါ ဦးမောင်မောင်စွဲဆိုသောအမှုရပ်စဲသွားခြင်းရှိ မရှိ၊ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်ဝင်ရောက်ခွင့်ရှိ မရှိပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တရားရုံးချုပ်က မူလရုံးတရားလိုများနှင့် မူလရုံးတရားပြိုင်သည်

(၃) ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၂၇
(၄) ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၅

၂၀၀၂
ဒေါ်ခင်လေး
ပါ ၂
နှင့်
ဦးပါ ပါ ၅

အမွေဆိုင်များဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဦးမောင်မောင်က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို ၎င်းတစ်ဦးတည်းပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာ ပေးရန်နှင့် လက်ရောက်ပေးအပ်ရန် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းကွယ်လွန် သောအခါ ၎င်းတွင်သားသမီးအရင်းနှင့် မယားတို့ကျန်ရစ်ခြင်းမရှိသဖြင့် ၎င်းတစ်ဦးတည်းပိုင်အဖြစ် ကြေညာပေးရန် ရနိုင်တော့မည်မဟုတ် ကြောင်း၊ ၎င်း၏အမွေကိုဆက်ခံသူများ ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သော ကြောင့် အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်၍မရနိုင်တော့ကြောင်း၊ ပြောင်းလဲ လာသောအခြေအနေများအရ အမှုမှာရပ်စဲသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၂၀၄/၂၀၀၀ တွင် တရားရုံးချုပ်က အမွေဆိုင်ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမွေဆိုင်တစ်ဦးက အခြားအမွေဆိုင်တစ်ဦးအပေါ် ပစ္စည်းကိုမိမိပိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာ ၍ လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း ယင်း ဖော်ပြချက်သည် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုသင့် မသင့် သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်၍ ယခုအမှုကို စွဲဆိုခြင်းကို ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိချေ။ ထို့ပြင်ယင်းအမိန့်၌ပင် လျှောက်ထားသူ မူလရုံးတရားလိုတို့က ကွယ်လွန်သူ ဦးမောင်မောင်၏ အမွေကိုဆက်ခံခွင့်ရရှိသည်ဆိုလျှင် လျှောက်ထားခံရသူ မူလရုံးတရားပြိုင် ၏လက်ဝယ်ရှိ အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းအပေါ် သီးခြားတရားစွဲဆိုရန် အခွင့် အရေးရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြထားသည်။ ယင်းညွှန်ပြချက်အရ မူလ ရုံးတရားလိုတို့က ယခုအမှုကို စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အထူးခုံရုံးသည် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုရန်သင့် မသင့်ကိုကြားနာ သည့်ရုံးဖြစ်သည်။ နှစ်ဘက်ကြားနာပြီးနောက် အရေးယူလောက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် အထူးခုံရုံးသည် မည်သည့် ပြဿနာအတွက်ကြားနာရန် အထူးအယူခံဝင်ရန်ခွင့်ပြုကြောင်း အမိန့် ချမှတ်ရသည်။ အရေးယူလောက်သောပြဿနာ ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိ ကြောင်း အထူးခုံရုံးကတွေ့ရှိလျှင် အထွေထွေလျှောက်ထားမှုကို ပယ်မည် ဖြစ်သည်။

အထူးခုံရုံးသည် အယူခံရုံးအဖြစ် ကြားနာသည့်ရုံးမဟုတ်သဖြင့် အထူးခုံရုံးက အမှုအရည်အသွေးအပေါ် သုံးသပ်ချက်သည် အမှုသည်များ အပေါ်အတည်မဖြစ်သဖြင့် အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်သည် မီးသေဆုံးဖြတ်ချက် မဟုတ်ချေ။

တိုင်းတရားရုံးက ဤအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုခွင့်မရှိကြောင်း ပဏာမငြင်းချက်ကြားနာ၍ အယူခံတရားလိုတို့ စွဲဆိုသောအမှုကို ပလပ်ခဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တိုင်းတရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုသည့် တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီသည်လည်းကောင်း မှားယွင်းသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကြားနာလျက်ရှိသောပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြေဆိုလိုက်သည်-

- (၁) အမှုတွင် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဘက်အငြင်းမပွားလျက်ရှိရာ အမှုစစ်ဆေးပြီးသက်သေခံချက်များရယူခြင်း မရှိသေးပါဘဲလျက် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာကို တရားရုံးချုပ်က အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှန်ကန်ခြင်းမရှိကြောင်း၊
- (၂) တရားရုံးချုပ်သည် အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိအဆုံးအဖြတ်ပြုရာတွင် အမှုသည်များ၏ သက်ဆိုင်ရာမိသားစုဥပဒေနှင့် စီရင်ထုံးလမ်းညွှန်ချက်များကို စပ်ဟပ်၍ အဆုံးအဖြတ်ပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း။

ဤအထူးအယူခံမှုကို ခွင့်ပြုပြီး တရားရုံးချုပ်နှင့် တိုင်းတရားရုံးတို့၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီတို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ တိုင်းတရားရုံးသည် အယူခံတရားလိုတို့ စွဲဆိုသည့်အမှုကို မူလအမှုနိပါတ်ဖြင့် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်၍ ကျန်ငြင်းချက်များအပေါ် ဥပဒေနှင့်အညီ ကြားနာဆုံးဖြတ်သွားရန် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၄၁၊ နည်း ၂၃ အရညွှန်ကြားလိုက်သည်။

ဤအယူခံတွင် ထမ်းဆောင်သောရုံးခွန်ကို အယူခံတရားလိုတို့ အား ပြန်ပေးရန်အတွက် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးစေ။

ဤအယူခံတွင် ကုန်ကျသောတရားစရိတ်များကို နောက်ဆုံးတွင် အမှုရုံးသူက အမှုနိုင်သူအားပေးရမည်။

ရှေ့နေခကျပ် ၃၀၀၀/- သတ်မှတ်သည်။